კვირა 1919 წ. მარტის 2 № 48
ყოველდღიური მეხუთე

კვირა 1919 წ. მარტის 2 № 48
ფასი თბილისში პროვინციაში და რკ. გზის სადგურებზე 1 მანეთი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველო

რედაქცია

ხელნაწერთა მახალა უნდა იყოს დაწერილი გარკვეულად და ერთ გვერდზე. წერილში უნდა აღნიშნული იყოს ავტორის ვინაობა და მისამართი. უპირობოთ გამოგზავნილი მასალა უფასოთ ითვლება. დაუბეჭდავი საგაზეთო მასალა არ ინახება და რედაქცია არავითარ მიწერ-მოწერას მის შესახებ არ კისრულობს.

რედაქცია ღია დიდის 9—3 საათამდის, გარდა უქმე დღისა. სარედაქციო საქმეების გამო პირადათ მოლაპარაკება შეიძლება ამავ დროს.

მისამართი: თბილისი, სასაბლის ქუჩა, № 5, ქართული ქარვასლა. ფოსტის ადრესი: თბილისი, ფოსტის ყუთი № 76. ტელეგ. ადრესი: თბილისი, „საქართველო"

კონტორა

„საქართველოზე" ხელის მოწერა მიიღება მხოლოდ სამი თვით და ღირდება—50 მ. თვეში (მხოლოდ ქალაქში) 20 მანეთი. ცალკე № 1 მან. **განცხადების ფასი** სტრიქონი პეტიტისა პირველ გვერდზე 1 მ. 50 კ. უკანასკნელზე—1 მ. საქართველოს გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი ორჯერ მეტია. **ხანგლოვიარო განცხადება** თითოჯერ 25 მანეთი. მისამართის გამოცვლა ღირს 3 მან. ფული და წერილები, რაც კონტორას შეეხება, უნდა გაგზავნოს კონტორის სახელზე. საჩქარო განცხადებანი უნდა მოტანილ იქნას არა უგვიანეს $1^{1}/_{2}$ საათისა კონტორაში. კონტორა ღია დილის 10 საათიდან 3 საათამდე.

ტელეფონი რედაქციისა და კონტორისა 15--73

ბატონმა ნიკოლოზ ასულმა ბ. ბ. ბ. ... ...

უკანასკნელი ცნობები

მიუნხენის საბჭომ ბავარიის საბჭოთა რესპუბლიკად გამოაცხადა. ამუშავებენ ბავარიის რესპუბლიკის კონსტიტუციას ადგენენ გვარდიას. მიუნხენის ყველა გაზეთი საბჭოთა ჯარმა დაიჭირა.

გერმანიის ლაშქრის დემობილიზაცია დასრულდა.

წყალ-ქვეშა ნავების გაუქმება ბრიტანიის საზღვაო-ბარომ მოიწონა. მათი ხმარების აღკრძალვა საერთაშორისო შეთანხმებით დადასტურდება.

გაერთიანებული ლიტვის და ბელორუსიის საბჭოთა აღმ. კომიტეტების გაერთიანებული სხდომა.

ბუენოს აირებში 25 დღის განმავლობაში მუშებმა საერთო გაფიცვა მოახდინეს.

იორიმში დიდი შიმშილობაა. ამის გამო მოხალისეთა და მოკავშირეთა რაზმებში მრავალი ავადმყოფობა მძვინვარებს.

გადაეცემა, ქალაქთა კავშირთან ერთად განაწილება სასურსათო საბჭოების და მომარაგების კომიტეტის ქონებისა.

წვრილ საერობო ერთეულების შესახებ.

1. ყრილობა აღიარებს, რომ წვრილ ერთეულების გამოჩრის დროს ერობები უმთავრესად უნდა ხელმძღვანელობდენ ადგილობრივ პირობების მიხედვით.

2. წვრილი ერთეულის ძირითად ორგანიზაციად მიღებულ უნდა იქმნას არსებული საზოგადოებანი, მხოლოდ თუ ზემოდ აღნიშნული ადგილობრივი პირობების მიხედვით მიზან შეწონილება მოითხოვს, ზოგიერთ საზოგადოებათა შეერთება და გადამიჯვნა დასაშვებია.

სახალხო განათლების შესახებ.

1. სანალხო განათლების საქმე გადადის ადგილობრივ თვითმართველობათა ხელში.

ა) ერობა ინახავს არსებულ სკოლებს ხაზინის ხარჯით. იმუშავებს სასკოლო ბადეებს, ხსნის ახალ სკოლებს ყველა ტიპისას განცხადების წესით.

ბ) ერობის კომპეტენციაში შედის სახალხო სკოლის მართვა-გამგეობა. მასწავლებელ-ინსპექტორების მოწვევა და მათი დათხოვნა, ახალი სკოლის ბათა ძიხედვით და ამ გეგმის წარდგენა დასამტკიცებლად საკანონმდებლო დაწესებულებაში.

გ) ერობის მოვალეობას შეადგენს სკოლის გარეშე განათლების ორგანიზაციის მოწყობა და საზოგადოდ ყველა კულტურულ საგანმანათლებლო დაწესებულებათა შექმნა მთავრობის ნივთიერ დახმარებით.

2. ერობები სახალხო განათლების სფეროში ხელმძღვანელობენ საკანონმდებლო ორგანოს მიერ დამტკიცებული გეგმის ფარგლებში ავტონომიურად.

3. სახელმწიფოს საკანონმდებლო უწყება უწევს ერობებს საერთო მეთვალყურეობას (კანტროლს) სწავლა-აღზრდის საქმეებში საკანონმდებლო წესით განსაზღვრულ ფარგლებში.

4. არსებული შტატები სახალხო სკოლების ინსპექტორებისა უქმდება საერობო ინსტრუქტორების მოწვევის დღიდან.

ხვალ სახელმწიფო თეატრში ვ. აბაშიძის გენეფისია.

ქრონიკა

ფოსტა-ტელეგრაფის შესახებ. ადერბეიჯანს ფოსტა-ტელეგრაფეს მეთა სამინისტროს, რომ საქართველოს მთავრობის კანონ-პროექტი ადერბეიჯან - საქართველოს შორის ფოსტა-ტელეგრაფის მოწყობის შესახებ, ადერბეიჯანის მთავრობამ პროექტი მოიწონა.

სომეხ-ქართველთა თათბირი. 28 თებერვალს შესდგა სომეხ-ქართველთა თათბირი, სადაც პოლიტიკური და ეკონომიური საკითხები გაირჩა. სხვათა-შორის საქართველო-სომხეთს შორის მიმოსვლის აღდგენის საკითხი. პრინციპიალურად მიღებულ იქნა თავისუფალი ტრანზიტი ყოველნაირ საქონლისა, გაუქმებული იქნება ყოველგვარი მოწმობები მოგზაურობისათვის და აღდგენილ იქნება თავისუფალი მიმოსვლა, ხოლო ყოველ მგზავრს უნდა ჰქონდეს პირადობის მოწმობა. 1 მარტიდან ძალაში შედის ფოსტა-ტელეგრაფის კონვენცია საქართველოსა და სომხეთს შორის დადებული. საქართველოს მთავრობა არ მიიღებს რაიმე სასტიკ ზომებს იმ სომეხ მცხოვრებთა წინააღმდეგ რომლებმაც აჯანყება მოახდინეს საქართველოს წინააღმდეგ. სომხის დელეგაციამ მიიღო საქართველოს წარმომადგენელთა წინადადება კავკასიის რესპუბლიკათა კონფერენციის მოწვევის შესახებ.

მეზობელ რესპუბლიკათა რკინის გზათა მოსამსახურეთა შორის რკინის გზის უფროსი კანდელაკი აცნობებს მისდამი რწმუნებულ რკინის გზის აგენტებს რომ მეზობელ რესპუბლიკების სომხეთსა და ადერბეიჯანის რკინის გზების აგენტებთან დამოკიდებულების დროს აუცილებლად კეთილ განწყობილებაში იყვნენ და კანონიერების ფარგლებში მათ ყოველივე დახმარება აღმოუჩინონ.

თანამდებობიდან გადაყენება. სამხედრო მინისტრის ბრძანებით თანამდებობიდან დათხოვნილ არიან: შავი ზღვის სანაპირო სადარაჯოს 1 პოლკის მოსამსახურენი პორ. კალანდია, ვახმისტრი ბუკია და პორ. ჭანტურიშვილი. სამივენი სამართალში არიან მიცემულნი.

ბათუმის ახლად გახსნილ გამნაზიის გარშემო. განათლების სამინისტროს რწმუნებული აკაკი ფაღავა შუამდგომლობს უმაღლეს და საშუალო სკოლების მთავარ გამგის წინაშე, რომ ბადგანაც ქართული გიმნაზია ბათუმში, და ვიხაიდან საჭირო მასწავლებლების მოძებნა საჭირო, ნება მიეცეთ იქ წამსვლელ მასწავლებელთ ნორმაზე მეტი გაკვეთილი აიღონ.

კურსები მაჰმადიან მასწავლებელთათვის. სახალხო განათლების სამინისტრო შუამდგომლობს მთავრობის წინაშე გაიხსნას კურსები მაჰმადიან სკოლების მასწავლებელთა მოსამზადებლად. შუამდგომლობა ჯერჯერობით ფინანსთა მინისტრმა და სახელმწიფო კონტროლიორმა განიხილეს რის შემდეგაც მთავრობას გადაეცემა განსახილველად.

გზათა-მინისტრის მოვალეობის აღმასრულებელის ბრძანება. მთავრობის დადგენილებით გზათა-სამინისტროს შტატები შემცირებულია მინიმუმამდე, (სულ რჩება 15 კაცი). თვით სამინისტრო კი საქარ. სახაზ. რკ.-გზათა სამმართველოს შენობაში გადადის. გარდა საავტომობილო განყოფილებისა რომ 13 მარტიდან ყველანი სამსახურიდან თავისუფლდებიან, შტატის შემცირების გამო და მიეცემათ მათ შტატს გარეშე დარჩენილთათვის დადგენილი სათანადო შემწეობა საერთო წესით.

სამღვდელოების შტატების ლიკვიდაცია რკინის გზებზე. გზათა სამინისტრომ აცნობა სახაზინო რკინის გზის უფროს, რომ რკინის გზებზე სამღვდელოების ცალკე შტატის ყოლას არ მოითხოვს საჭიროება, რადგან ყოველ მოზრდილ სადგურების ახლოს არის ეკლესია. ამისთვის დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს მიღებული ზომები სამღვდელოების შტატების ლიკვიდაციისთვის თანახმად 5 მკათათვის კანონისა.

მასწავლებელთა ჯამაგირებით დაკმაყოფილებისათვის. სახალხო განათლების სამინისტრომ შუამდგომლობა აღძრა მთავრობის წინაშე, მასწავლებელთა ჯამაგირებით დასაკმაყოფილებლად გახსნილი კრედიტი, რომელიც 1 თებერვლიდან დაიხურა, კვლავ აღდგენილ იქმნეს.

მთავრობის კანცელარიის ცნობა. მთავრობის თავმჯდომარე მიიღებს. 1) მთხოვნელებს კვირაში ორჯელ—სამშაბათს და ხუთშაბათს 12 საათიდან. 2) საქმეთა მმართველს და პირად მდივანს მიმდინარე საქმეების მოსახსენებლად სამშაბათს, ოთხშაბათს და პარასკევს 12 საათიდან. არქიმანდრიტ ეგიაზარიანცის ბინაზე შეიკრნენ რამოდენიმე შეიარაღებული პირები და გაიტაცეს 18,000 მან.

დაჭრა. 28 თებერვალს დიდუბის ქუჩაზე № 23 აბლულ ახმათოვმა განზრახ დანით დასჭრა ევდოკია ფეოდოტიევისა. ბოროტ-გამზრახველი გაიქცა.

ბათომის ქართულ გიმნაზიისათვის საჭიროა ფრანგული, გერმანული და რუსული ენების მასწავლებლები. მსურველნი უნდა მიჰმართონ ბ. აკაკი ფაღავას (ერმოლოვის ქ. № 4).

რედაქციამ მიიღო სიონის საკათედრო ტაძრის წინამძღვრის მიერ მლოცავებში შეგროვილი ფული 401 მან. 82 კაპ. ომის საჭიროებისთვის.

სამხატვრო ქრონიკა.

ვახო აბაშიძის ბენეფისი. ხვალ სახელმწიფო თეატრში მსახიობი ვასო აბაშიძე თავის არტისტულ დღესასწაულს იხდის. წარმოდგენილი იქნება ცაგარლის კომედია „ხანუმა“ რომელშიაც ვ. აბაშიძე აკოფას როლს შეასრულებს. პიესას ალ. წუწუნავა რეჟისორობს.

სახალხო სახლი. დღეს სახალ. სახ. არს. ქართული წარმოდგენების მმართველ წრის მიერ წარმოდგენილ იქნება „მელანიას ოინები“.

სახელმწიფო თეატრი. ხვალ იდგმება „ლაკმე“. ოთხშაბათს 5 მარ. მეოთხედ წარმოადგენენ ქართულად ოპერა „დემონს“.

დრამა „ტარტო“. 8 მარტს რეჟისორ ა. ტუგანოვი სპენეფისია.

გამოვიდა „თეატრი და ცხოვრების“ № 2. ნომერში მოთავსებულია რომანი „განახლებული სიცოცხლის“ გაგრძელება, სხვა და სხვა მასალა სურათებით.

მელიტონ ბალანჩივაძის ოპერა „თამარ-ცბიერი“. სახელმწიფო თეატრის კომისარმა ალ. წუწუნავამ მიმართა ქუთაისში მყოფ კომპოზიტორ მელიტონ ბალანჩივაძეს, რომ მან გადასცეს სახ. თეატრს სცენაზე დასადგმელად ოპერა „თამარ-ცბიერი“. პასუხად კომპოზიტორმა ბ-ნ წუწუნავას მოსწერა, რომ ამ დღეებში იგი თბ. ჩამოვა და გადასცემს მას სცენაზე დასადგმელად ხსენებულ ოპერას—ამასთანავე ნათქვამია წერილში, რომ მუსიკალურ ნაწილის ხელმძღვანელობას ვიდოდ[illegible] [illegible] [illegible] [

დეპეშები

(საქ. დეპ. სააგენტო).

1-ლი მარტი.

გოლფევიჟური ცნობები

მოსკოვი. თებერვლის 28. (ც. ა. კ. ბოლშევიკური ბიულეტენი).

ბერლინი. თებერვლის 23. ბუენოს-აირესში მუშებმა საერთო გაფიცვა გამოაცხადეს უნაკასკნელ 25 დღის განმავლობაში არც ერთი გემი არ გადმოუტვირთავთ. გერმანიის გაზეთები იუწყებიან, რომ მოკავშირეებმა გერმანიასთან ხელშეკრულების თანახმათ იკისრეს რუს სამხედრო ტყვეების სამშობლოში გაგზავნა. ახლა კი უარს აბობენ.

მოსკოვი, თებერვლის 28. მენშევიკების ცენტრალურ კომიტეტმა ყველა ქვეყნის სოციალისტებს და მუშებს მიმართა მოწოდებით, სადაც აღნიშნავს, რომ მიუხედავათ იმისა, რომ საბჭოთა მთავრობამ თანხმობა განაცხადა მიიღოს მონაწილეობა პრინცის კუნძულების კონფერენციაზე და მოკავშირეებთან ზავი ჩამოაგდოს, მოკავშირენი მაინც აქეზებენ კონტრრევოლუციონერებს რევოლუციონურ რუსეთის წინააღმდეგ და რუსეთზე შემოტევას აწყობენ. პოლონეთის რესპუბლიკა, რომელიც ხელში ჩაიგდეს ადგილობრივ კლერიკალებმა ემზადება რუსეთის წინააღმდეგ საბრძოლველად. რუსეთის მშრომელი ხალხი უკანასკნელ ღონემდე იბრძოლებს რეაქციონერების წინააღმდეგ. მოწოდება სვამს კითხვას: დაუშვებს თუ არა დასავლეთ ევროპის პროლეტარიატი მას, რომ ახლად შემდგარ რეაქციონურ სახელმწიფოებმა დაიმონონ მშრომელი ხალხი. მენშევიკები მოუწოდებენ ყველა სოციალისტურ პარტიებს და პროფესიონალურ კავშირებს გააძლიერონ აგიტაცია კონტრრევოლუციის წინააღმდეგ და წინადადებას იძლევა გამოგზავნონ ევროპის სოციალისტების წარმომადგენელნი რუსეთის ყოფა-ცხოვრების შესასწავლად.

ხარკოვი. თებ. 25. გლეხებში არა ჩვეულებრივი აღფრთოვანებაა. ბურჟუაზია გარბის როსტოვში და ნოვოჩერკასკში.

ვილნო. თებერ. 26. ჩვენს მხარეზე თავის ნებით გადმოვიდა 22 პოლონელი ლეგიონერი.

ეკატერინოსლავი. თებ. 26. გუშინ გაიხსნა საბჭოთა საგუბერნიო ყრილობა. 180 დელეგატიდან 148 კომუნისტია, 25 თანაგრძნობი.

რიგა. თებ. 27. ლატვიის საბჭოთა მთავრობის სხდომამ მიიღო დეკრეტი ავადმყოფთა, უმუშევართა და მათი, ვისაც მუშაობა არ შეუძლია. სოციალურ უზრუნველყოფის შესახებ.

ვილნო. თებ. 28. დღეს გაიხსნა ლიტვის და ბელორუსიის საბჭოთა აღმასრულებელ კომიტეტების გაერთიანებული სხდომა, რომელიც იხილავს მთავრობათა და ხალხებისადმი დეკლარაციას ლატვიის და ბელორუსიის საბჭოთა რესპუბლიკის აღიარების შესახებ. ირჩევენ მთავრობას, რომლის თავმჯდომარედ იქნება შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარი მიკეკეიჩი, შინაგან საქმეთა კომისრად—ალექსანგარსკი, განათლების—იშინსკი, სასურსათო—კალმანოვიჩი, ჯანსაღობის—ავიჟანსკი, სოციალურ უზრუნველყოფის—სუდაკი, შრომის—დიმანშტეინი, ფინანსების—ბარანოვსკი, გზათა მიმოსვლის—სავიცკი, ფოსტა-ტელეგრაფის—როზენტალი, იუსტიციის—კოზლოვსკი, მეურნეობის—გინზბურგი, მიწათ-მოქმედების—ბელსკი, სამხედრო—უნშლიხტი. პრეზიდიუმმა წინადადება შეიტანა, უახლოეს სხდომაზე განიხილონ ლიტვის და ბელორუსიის საბჭოთა კონსტიტუციის პროექტი.

მინსკი, თებ. 28. გაიხსნა ებრაელთა კომინისტურ პარტიის ყრილობა.

ვილნა, თებ. 26. ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის სხდომაზე მიიღეს დეკლარაცია, რომელიც მთავრობას ავალებს დაუყოვნებლივ გამართოს შეთანხმების სახელმწიფოებთან მოლაპარაკება პირინცის კუნძულების თათბირზე მონაწილეობის შესახებ და ეწერგიული ზომები მიიღოს გაერთიანებულ იმპერიალიზმის შეიარაღებულ ძალებისაგან ლიტვა-ბელორუსიის საბჭოთა რესპუბლიკის დასაცავად.

ალექსანდროვი, თებ. 26. ადგილობრივ სოც.-დემ. ორგანიზაციამ გადასწყვიტა შეუერთდეს „კომუნისტებს.

კიევი, თებ. 27. დირექტორიის ჯარის დაშლასთან ერთად დაიშალა პეტლიურას ადმინისტრატიული აპარატი. მოსამსახურენი გარბიან და თან მიაქვთ სახელმწიფო ფული.

ჩერნიგოვი. თებერვლის 27. შავი ზღვის გაზეთები იუწყებიან, რომ ყირიმში შიმშილობაა. მცხოვრებლებს პურის მაგიერ ქატოს ურიგებენ. მოხალისეთა რაზმების და მოკავშირეების ჯარისკაცებში ავათმყოფობა გავრცელდა.

№-ის არმიის შტაბი. თებ. 27. ჩვენი მოწოდების შემდეგ თეთრგვარდიელები იშლებიან. თეთრგვარდიის ნიკოლაევის პოლკი ოფიცრების ბრძანებას არ ასრულებენ. (დასაწყისი არ არის). დამატებითი ცნობების თანახმად სადგურ ჩირის დაპერის დროს, ჩვენ თავის სურვილით დაგვნებდა 44 კაცი თავის იარაღით და 3 ტყვიის მფრქვეველი. სადგურზე ხელთ ვიგდეთ 2000 თოფი, 12 ორთქლმავალი 200 ვაგონი. ჩირის ჩრდილოეთის რაიონში ჩვენ წამოვიყვანეთ 200 ტყვე, ხელთ ვიგდეთ 9 ტყვიის-მფრქვეველი, 20 თოფი, 30.000 თოფის ტყვია, 25 ყუთი ყუმბარებით, 40 ცხენი და სხვა.

აღმოსავლეთის ფრონტი. ჩვენმა ჯარმა ქალაქი ისევ დაიპირა. დამატებითი ცნობების თანახმად 24 თებერვალს სადგურ კვანციკთან ჩვენ ხელთ ვიგდეთ 30 ორთქლმავალი, 23050 საბარგო ვაგონი, ყუმბარები ტყვიის - მფრქვეველი, ავტომობილები და სხვა სამხედრო ქონება. ტვერლიტამაკის რაიონში ჩვენ დავიპირეთ რამდენიმე სოფელი. უფის რაიონში შტრის იერიშები მოვიგერიეთ. სარაპულის რაიონში მოწინააღმდეგე დავამარცხეთ. სარაპულის რაიონში კრასნოუფის რკინის გზასთან ბრძოლა გრძელდება. ოსინის მიმართულებით მოწინააღმდეგე დავამარცხეთ. პერმის რაიონში რკინის გზის სამხრეთით საარტილერიო ბრძოლაა.

ფრანგული პრესა

საზავო კონფერენცია.

საზავო კონფერენციის უკანასკნელ სხდომაზე განიხილეს სიონისტების საკითხი. ამერიკის და ინგლისის ებრაელთა სახელით ილაპარაკა სოკოლოვმა და ვეისმანგმა, რომლებმაც აღნიშნეს პალესტინაში ებრაელთა ავტონომიურ სახელმწიფოს შეიქმნის მნიშვნელობა და ის აზრი გამოსთქვეს, რომ ხალხთა ლიგა ამ საქმის გაკეთებას ინგლისს დაავალებს. სოკოლოგმა სთქვა: „საზავო კონფერენცია სცდილობს კაცობრიობა ახლა მოაწყოს ისტორიულ ეტნოგრაფიულ და სამართლიანობის საფუძველზე და ამიტომ დროა მივმართოთ განათლებულ ქვეყნის წარმომადგენლებს, რომ დევნილ ებრაელებს ნება მისცენ სამშობლოში დაბრუნდნენ და თავისუფლად იცხოვრონ იქ. სიონისტთა ორგანიზაციამ ომის დროს უკვე მიმართა საფრანგეთს, იტალიას, ინგლის და შეერთებულ შტატების ასეთი თხოვნით. საფრანგეთის კოლეჯის პროფესორმა ებრაულ ენის დიდმა მცოდნემ სილვინ ლევიმ აღნიშნა ის დაბრკოლებები რომელიც სიონისტების ფართე პროექტის განხორციელებას ეღობება. მთავარი დაბრკოლება ის არის, რომ ებრაელთა სახელმწიფოს ეროვნული საბჭო შესდგება სხვა და სხვა ეროვნების ისრაელთაგან. მეოეს მხრით ებრაელთა მრავალმა თემმა სიონიზმი სახიფათოდ აღიარა სხვა და სხვა ქვეყნებში გაფანტულ ებრაელთათვის, რომელნიც უცხოელებათ ჩაითვლებიან. პროფ. ლევის უკეთესად მიაჩნია, რომ პალესტინაში შეიქმნას ებრაელთა ეროვნულ ოჯახი, სადაც წავლენ დევნილი ებრაელები. საკითხის ასეთ გადაჭრას უმეტეს მხარს აგრეთვე ბალფური, ლორდ როტშილდისადმი 1917 წ. დასასურლს მოწერილ წერილში და პიშონი 1918 წ. თებერვალში სოკოლოვისადმი მოწერილ წერილში. ბოლოს ლევიმ განაცხადა ესეც რომ არ არ იყოს პალესტინაში მცხოვრები ქრისტიანები და მახმადიანები შეეჩვიეს ევროპიელთა მართველობას და ეწინააღმდეგებიან სხვა ელემენტის ბატონობას მით უმეტეს რომ იქ მათი წმინდა ადგილებია.

რუმინიის ლეგიონებთა პოლკი.

ტრანსილვანიაში დაფუძნებული რუმინიის ლეგიონერთა პოლკი, რომელიც შესდგება 2760 ჯარისკაცისაგან და 80 ოფიცერისაგან, სრული იარაღით იტალიელ პოლკოვნიკ სინბალდის სარდლობით ორი გემით გაემგზავრა ტარენტიდან რუმინიაში.

კლემანსი.

კლემანსო თითქმის სრულიად მორჩა, ოთხშაბათს მიუხედავათ ცუდი აბინდისა, კარში გამოვიდა და გაემგზავრა ვერსალში. იქ მან დაათვალიერა ზამის ციხე, სადაც 1873 წელში ეროვნული ყრილობის სხდომები იმართებოდა. კლემანსო იმ ეროვნულ ყრილობის წევრი იყო. კლემანსო სახლიდან 2 საათზე გავიდა და 4-ზე დაბრუნდა და დაღლილობა არ უგრძნია ოთხშაბათს დილით კლემანსო მუშაობას შეუდგა,—გაემგზავრა სამხედრო სამინისტროში, სადაც ჯარის უფროსებს ესაუბრა.

იაპონიის დელეგაციის მეთაური

საზავო კონფერენციაზე გაგზავნილი იაპონიის დელეგაციის მეთაური მარიო იაპონიის ერთი გამოჩენილი პირთაგანია. ის ორჯერ იყო მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარედ. საფრანგეთი გულწრფელად უყვარს და კლემანსოს პირადი მეგობარია. მარკიზს პარიზში ჩასვლისას დაუხვდენ იაპონიის პარიზელი ელჩი და იაპონიის მარსელელი ელჩი ბარი.

სომხეთის დელეგატების მიერ საზავო კონფერენციაზე წარდგენილ მოთხოვნილების გ მო სომხეთის დელეგაციის ერთმა წევრთაგანმა აჰარონიანმა შემდეგი განუცხადა გაზ. „ტან“-ის თანამშრომელს: „სომეხთის ეროვნულ საბჭომ 1918 წ. ის მაისის 27 სომხეთის დამოკიდებულობა გამოაცხადა, მოიწვიეს სომხეთის პარლამენტი და შესდგა მთავრობა, რომელსაც ეროვნულმა საბჭომ გადასცა თავისი უფლებები. ამ ჟამად სომხეთის რეპუბლიკას უჭირავს 60000-ზე მეტ კვადრატულ კილომეტრის ტერიტორია. მცხოვრებთა რიცხვი 2 მილიონს უდრის. სომხები ჩადგენ მეომართა შორის მსოფლიო ომის პირველ დღიდანვე, უარყვეს ოსმალეთის წინადადება და მოკავშირეთა ჯარს შეურთდენ. სომხეთის ერს იმედი გაუცრუა იმ გარემოებამ, რომ მისი წარმომადგენლები არ დაუშვეს საზავო კონფერენციაზე. ჩემმა მთავრობამ დაავალა დელეგაციას, რომლის მეთაური მე ვარ, რომ პირველ ყოვლისა მოითხოვს 1) ბრძოლის ველზე მოპოებულ სომხეთის დამოუკიდებლობის აღიარება, 2) სომხეთის რესპუბლიკის წარმომადგენელნი დაუშვან საზავო კონფერენციაზე. რაც შეეხება ჩვენი ერის დანარჩენ მოთხოვნილებებს,—ჩვენ მოვითგცვთ: 1) სომხეთის სრულ დამოუკიდებლობას იმ პირობით, რომ სომხეთის რესპუბლიკას შეუერთდეს ოსმალეთის სომხური პროვინციები: ანგვარად შემდგარი სახელმწიფო ხალხთა ლიგის მფარველობის ქვეშ იყო და შეთანხმების ერთერთმა სახელმწიფომ მფარველობა უნდა გაუწიოს. 2) საჭიროასომხეთს მიეცეს გასავალი ზღვისკენ. ურომლისოდაც ჩვენ ხალხს არსებობა არ შეუძლია.

პარიზში

პარიზში ღღეს მშვიდობიანი განწყობილება დაარღვია შიშმა, რომ ბოლშევიკ-ებს [illegible] საძლებელია განახლდეს ომი. [illegible] საზავო კონფერენციას ცნობა მოუვიდა, რომ იტალიასა და სამხრეთ სლოვიანთა ურთიერთობა გამწვავდა. ომის დაწყების შიში იმდენად მნიშვნელოვანი იყო, რომ მას დაუყონებლივ მიაქციეს ყურადღება საზავო კონფერენციის წევრებმა რომელნიც მზად არიან მიმართონ ეკონომიურ ზომებს ურჩებზე გავლენის მოსახდენად.

იმ რამოდენამდე დადასტურებულ ცნობამ, რომ იტალიამ დაკეტა დროებითი ზავის პირობებით დამყარებული საზღვარი ტერვიდან ფიუმამდე და აბრკოლებს ავსტრიასა და ჩეხოსლოვიისთვის სურსათის გზავნას, გამოიწვია იტალიის რწმუნებულის მხრით შემდეგი განმარტება: სამხრეთ სლავიანთა ჯარისკაცებმა ლეიბახიდან ძალით გადეენეს იტალიის სამხედრო მისია და ამის გამო მას არ შეეძლო სურსათის დაუბრკოლებლივ მისაცემად. უთანხმოება გამოიწვია ფიუმესა და ადრიატიკის ზღვის აღმოსავლეთის სანაპიროზე შეცილებამ, რომელთაც იტალია მოითხოვდა. ამასავე მოითხოვდენ სერბიელნი, კროატები და სლოვენები. იტალია შეეკითხა, თუ რა მიზეზით აიხსნება, რომ საფრანგეთის ფლოტის უდიდესი ნაწილი ამ ჟამად ადრიატიკის ზღვაში სდგას და აღნიშნავს. საფრანგეთის ჩარევას მიზეზი არ ჰქონდა და სასურველიც არაა: სერბიელებმა თავის მხარეზე დამუქრებით გადაიყვანეს ყოფილი ავსტრია-ჰუნგრეთის რამოდენიმე პოლკი, ბრძანებს გერმანულ და უნგრულ ენაზე აძლევენ და ჯარს უწინდელი ძველი ავსტრიული ფორმა აცვია. ამერიკის მნიშვნელოვანი რაზმები, მას შემდეგ რაც უთანხმოება დაიწყო, ახლო იდგა და ახლა კი ზომებს ღებულობენ მათ გასაყვანათ, რათა მდგომარეობა კიდევ უფრო გამწვავდეს საზავო კონფერენციას ხუთშაბათის სხდომას უნდა მოხსენებოდა ცნობა იტალია-სამხრეთ სლავიანთა ურთიერთობის შესახებ.

ჟურნალ-გაზეთებიდან.

ოპიუმის დაწვა ჩინეთში.

ჩინეთში, დიდძალი ოპიუმების საწყობი გადაიწვა. ახლო მომავალში დანარჩენი ოპიუმიც ცეცხლში იქნება მიცემული.

ეს ოპიუმი ჩინეთის მთავრობის მიერ შესყიდული იყო შარშან და მისი ღირებულობა აღემატებოდა ხუთ მილიონ გირვანქა სტერლინგს.

ფრანგული პარნასელი

ტვოტილ გოტიე

ძუჩაზე

ერთი არია მეუცნაურა,
ჭიანურებზე რომ ეწვალება
მას ატირებენ შუდამ არლნები
და მაშინ ძაღლებს უყვართ წოვლება.

ამტვრიანებულ ფანჩატურებში
შით ფლიტები და ფისტონები
რომ ეძახიან გრიზეტკებს ვალსში
და უბდებიან ამაყ ტოლებად.

ო, ტავერნები გახუნებული,
ღვინის და სვიის რომ ანთებს სურნელს,
ოი, სოფელში კვირადღეებო
ადრიალვენ როცა რიტურნელს.

ფსიზათლო რო მღვრის ფაგოტზე,
ხელებს რომ ადებს სადაც არ უნდა.
ძაღლი რო თეფშით გაირინდება
ათასში ერთხელ თუ გახმაურდა.

მოხეტიალე გიტარისტები,
ძონძებში მორცხვად ხელს რომ ივლებენ,
და ხმა ჩახლეჩილ კაფეშანტანში
მაგიდებთან რომ მას აწივლებენ.

და პაგანინი ფანტასტიური
შუალამისას ანკესზე სწრაფად,
გრძნეულებაში რიტმს წამოაგებს
და გადაისვრის დვთიურ მიზრაფად.

ატაცებულმა ძველ ბრწყინვალებით
ისევ აანთო მზით მოგროვილი
და ძველ ფრაზაში გამოაქანა,
არაბესკები მოოქროვილი.

გ. ლეონიძე.

პარიზი

მალმალე მაგონდება პარიზის ქუჩები,
ჩვენი სახლი Avenue-de Wagra-მზე.
ეხლა ჩემი ფიქრია ზულუსების რაზმზე,—
რომელიც ბრძოლაში თანდათან ჰქრება.

Moulin—Rouge-ის და Maxim-ის ფოიები.
აპაშების სისხლიანი დროშა,
მოსიმღერე ნინონ-დე-კოშა,
და ათასი, მილიონი სხვები.

ბულვარების სკამზე რამდენჯერ მეძინა
როცა ვსეირნობდი, როგორც fils du chien-ი...
მენატრება მარტო მონმარტრის ლხინი,—
და, კლოდინა, ის ტუჩები შენი!..

სანდრო ჩაჩიკაშვილი.

ორი პანაშვიდი

ე. ო.

(თარგმანი ფრანგულით)

არის ისეთი წუთები, როდესაც გული მეტის-მეტად ბორგავს და გაჩუმება არ შეგიძლიან, როდესაც სული ძალზედ მღელვარებს და თრთის...

— თითქოს ტალღა იყოს, რომელიც მიგორავს, მიიბრძვის და იწევს მაღლა-მაღლა. ძლიერი, იგი შავს კლდეებზე იმსხვრევა, შისი ხმა ყმუის, მისი გულისწყროშა გაჰქუხს არე-მარეში.

გესწრაფვის მოქმედება, გესწრაფვის ასიტყვება...

როგორც ამ დილით, ისე არასოდეს ეს არ მიგრძვნია.

მიცვალებულთა პანაშვიდებმა ორს ეკლესიაში შემიყვანეს.

ერთში დამიხვდნენ ბავშობის ამხანაგები, ნათესავები, მეგობრები. თითქოს აქ ჯარგათ უნდა მეგრძნო ჩემი თავი და წრფელის გრძნობით მეფრქვია ცრემლი, მაგრამ, როგორც კი ზღურბლს გადავცდი, სისხლი ძარღვებში გამეყინა: ბოლშევიკების მიერ მოკლული ამ ქართველი თავადის ცხედარს წესს უგებდენ რუსულად, უგალობდნენ რუსულად!

ხოლო ამ ტრაღიკული სიკვდილის გარემოებას უნდა განეახლებინა მძულვარება მჩაგვრელისადმი, აგეთი გრძნობა ჩვენს გულში ჩაკლულიც რომ ყოფილიყო!

მომაგონდა, რომ ამ დილით, იქ მცხეთაში, უძველესი ტაძარი ივერიისა სიხარულით თრთიდა, რომ მისი ზარები განაბნევდენ ღვთიურ ჰანგებს და ხალხი სიხარულით თავს იყრის. ხელდასხმაა მეორე კათალიკოზისა, მას აქეთ, რაც ჩვენი უძველესი ეკლესია განთავისუფლდა, ეკლესია, რომელიც წამების საუკუნეთა განმავლობაში იბრძოდა სამშობლოსა და სარწმუნოებისათვის.

აქ-კი? ნუ-თუ მართლა ქართველს ავედრებდნენ, თავადთა ძველთა-ძველი შტოის ერთ-ერთი ჩამომავალს? ეს ხომ უფრო გენერალის პანაშვიდია, რუს ხელმწიფეთა უბრალო მოსამსახურის?

მივიხედ-მოვიხედე— დაჰყურებენ უმეტყველო, გაშეშებული სახეები. გავქვავდი, მტრულად განვეწყე, სრულებით არ ვლოცულობ. ამასთანავე მორწმუნე ქალი ვარ, მაგრამ საკურთხევლის სიმშვიდე ჩემზედ აღარ ჩამოდის.

მგონია უფრო რომ საპოლიციო დარბაზში ვარ, რუსულ რეჟიმის ჟანდარმთა შორის:

არა, არ მილოცნია სრულებით და ქუჩაში გამოველ, გამომყვა თანზიზღი, მძულვარება და სირცხვილი. . . . . .

. . . . . .

ერთი საათის წინ მეორე ეკლესიაში ვიყავი, სულ სხვა ეკლესიაში; მის თოვლის ტანს ელვა-მფენი გუმბათი ხურავს. რომლის ისარი ცის ლაჟვარდში იკარგება.

შიგნით, ჩემი ქვეყნის გალობა ნაზად ექსოვებოდა საკეცხლურის მოკრძალე წკარუნს; შეკრული, ღრმა და ჩაფიქრებული სახეები კუბოს დაჰყურებდნენ. ვისაც დავტიროდით, მართალი რომ ითქვას, იგი არ იყო ჩემი ინტიმური წრის, იმ სოციალური წრისა, რომელშიაც მე დავიბადე. მაგრამ აქ ჩემი თავი მშობლის წრეში ვიგრძენ, ვინაიდგან ყველანი, ვინც-კი აქ იყო, ისიც ვინც განისვენებდა და ისინიც, ვინც ცოცხლებია, ყველანი გულში ერთ სიყვარულს ატარებენ, ყველას უმუშავნია, ყველას უტანჯვნია და ყველას უბრძვია ჩემი პატარა ქვეყნის საყვარელ მიწა-წყალისთვის. და ეს მშობლიური მიწა ხელახლა მკერდს ჩაირღვევს, რომ დედა-შვილურად ჩაიხუტოს ერთი თავისი შვილთაგანი.

რა განსხვავებაა ამ ორ ეკლესიის შორის! კონტრასტმა უნდა ჩააფიქროს ფილოსოფოსი, მოაზროვნე, პოეტი . . . .

ბედშავი ოჯახი, ახალგაზრდა ცოლი, ჩაკეტილი და მოქვითინე, ცრემლებს უხვად მაფრქვევინებდა; მოღუშული და დამწუხრებული მამაკაცები ნერვებს მიჭიმავდნენ უფრო მეტის-მეტი აღტკინებით. და რამდენი იქნებოდა მათში, ვისაც სწამდა ღმერთი წყალობისა, ღმერთი მიტევებისა და სიყვარულისა? ვფიქრობ, რომ ძალიან ცოტა. მაგრამ რა? სამშობლოს ხსენებაზედ, მათ გულში ქრისტიანობის შაღალი სათნოებანი ხომ მაინც თავისთავად ყვავილდებიან. მათ აქვთ საღვთო სიყვარული, წმიდა სასოება და რწმენა, რომელსაც ვერაფერი ვერ ჩააქრობს; რწმენა სამშობლოს წარსულისა, რწმენა მისი მომავლისა. ეს რწმენა შთება მათში, ცოცხალი, მტკიცე და ურყევი და ღმერთი-უფალი, რომელიც გულთან სიღრმეს სჭვრეტს, ეს ღმერთი წყალობისა, მიტევებისა და სიყვარულისა, ამასაც იკმარებს მათგან.

ის, ვინც სამუდამოდ გაშოგვთხოვებოდა, ამ მებრძოლთა შორის ერთი საუკეთესოთაგანი იყო.

სულ ადრე მოგვწყდა. მან თვალი მოჰკრა მხოლოდ რიჟ-რაჟს. მაგრამ როდესაც შუადღის მზე ბრწყინვალე დიდებით გადმოეშვება ჩვენს მწვერვალებსა და ბარზედ, ოქროს ვარაყით მორთავს ჩვენს ყანებს და მხურვალებით-მშობლიურ მიწას; მაშინ ეს მიწა ტკბილად მიუსაფარებს თავის მიცვალებულ შვილებს, საფლავებს მოურთავს ლამაზის ყვავილებით და ხარბად შეინახავს მათ ხსოვნას და სახელს. ტკბილად განისვენეთ, წმინდა საქმისთვის მებრძოლნო!

ინგლისური ტანკები.

გამოირკვა რომ ამ ომის განმავლობაში საუტამპტონზე გადატანილი იყო საფრანგეთში 2.000 ტანკები, რომელიც ინგლისში იყო გაკეთებული. ამის გადატანისთვის დამზადებული იყო ორი საგანგებო მატარებელი, რომლის გადაზიდვის საქმე არავინ იცოდა, გარდა თვით რკინის გზის მოსამსახურებისა.

გათუმი

ქართველები და მთავრობა.

ქალაქის მაჯის ცემა კვლავ ამოძრავდა.

ადგილობრივი მთავრობა, რომელიც შესდგება უმთავრესათ რუსებისაგან და არსებითად კი წარმოადგენენ ინგლისელების მოხელეებს, ქართველობას ცუდი თვალით უცქერის.

რკინის გზებზე, ფოსტაში თუ სხვა დაწესებულებებში შემომსვლელ ქართველებს ეკითხებიან: „ქართველი ხარ?“

და თუ უპასუხეთ: ქართველი ვარო, რუსი მოხელეები მოსდგებიან ქართველების გინებას.

ცენზურა.

ადგილობრივ გაზეთებზე დაწესებულია მკაცრი ცენზურა, თვითეული ცნობის შეუმოწმებლად დასტამბვა აკრძალულია. ბევრი რამ ხდება საყურადღებო ბათომში, მაგრამ ეს ადგილობრივ მცხოვრებლებმა არ იციან, რადგანაც გაზეთებს საშუალება არა აქვთ ყველაფერი გამოამჟღავნონ.

ინგლისელების ჯარი.

ბათომი ინგლისელების ჯარით არის გავსებული.

ამჟამად ბათომში ინგლისელთა ჯარი 30000-მდე აღწევს. თითქმის ყოველ დღე მოდის ახალი ტრანსპორტები საომარი იარაღებითა და სურსათით.

ინგლისელთა ჯარებს თვით ბათომში აბინავებენ და ჯერ არსად არ გზავნიან.

ვაჭრობა მრეწველობა.

ვაჭრობა-მრეწველობა ბათომში თავის დონეზე ვერ სდგას. მართალია აქ მოიპოვება სხვა და სხვა ხარისხის მანუფაქტურა მაგრამ საზღვარ გარედ ვაჭრებს არაფერს ატანინებდენ ადგილობრივ მანუფაქტურა შედარებით უფრო იაფია სანამ საქართველოში.

სურსათი.

სურსათი ბათომში საკმაოა პური 3 მან. და 50 კაპ. ფასობს. არც ხორცია შედარებით ძვირი.

ფინანსები.

აქ ხმარებაში არის „ნიკოლოზის“, „კერენსკის“, „ამიყარ-კავკასიის“ და „ოსმალეთის“ ფულიც. ფიქრობენ აგრეთვე ორკლე ხანში გამოცენ საკუთარი ნოხები. „ნიკოლოზის“ ათასი მანეთი ფასობს 1700 მანეთათ „კერენსკის“ კი 1200 მანეთათ.

ბათომში შესვლა და გასვლა ზღვით.

ბათომიდან საზღვარგარეთ არავის არ უშვებენ თუ არის შესახებ მოწმობა არ ეჭირებათ ინგლისელებისაგან.

ბათომში მოსულ გემებს კი ათვალიერებენ, მთელი დღეობით მგზავრებს ზღვაში აყოფებენ და დიდი ყოყმანის შემდეგ ხეიას აძლევენ, რომ გემიდან გადმოვიდენ.

თბილისის ს. ბერიტელთა დარაჯების მდგომარეობა!

ზემოხსენებული რაზმი უყურადღებოდ არის მიტოვებული.

ამ რაზმში დაქირავებულთ მართალია ჯამაგირი ეძლევათ, მაგრამ მით ნახევარი თვე თუ შეიძლება ცხოვრება, ინსპექცია არ ღირსობს, რომ ეს მდგომარეობა გაუმჯობესდეს 6 თვეა, რაც რაზმის უფროსად დანიშნულია პატიოსანი ახალგაზრდა პოროჩ. ჯაფარიძე, რომელიც გაორკეცებულის ეხერგიით ჩაჰკიდა ხელი რაზმის საქმეს და მის კრიტიკულ მდგომარეობიდან დახსნას, მაგრამ ვერც თბოვნამ და ვერც სამართლიან ბოხსენებამ ვერ გასჭრა. რაზმი ისევ მივიწყებულია ჩაუცმელ და უსუფავი უსმელ, უქონელი და უბინაო რაზმელები პირსათლად ასრულებენ ძმიმე მოვალეობას. სამართლიანი ითხოვნა ჯამაგირების მომატებაზე და სამხედრო სამინისტროზე გადარიცხვაზე, ბ-ნ ინსპექტორმა დასტოვა „ხმად მღალადებლისა უდაბნოსა ზინა“!—პირველ რევიზიის აეორე რევიზიამ კარგი ნაყოფი გამოიღო. მინისტრის გახკარგულებით, სამსახურიდან გადაყენებული საპყრობილეთა უმაღლესი ადმინისტრაციის, მთელი შემადგენლობა და როგორც გადმოგვცეს საქმის წინასწარი გამოძიება დაინიშნა, და სამართალში აძლევენ ყველა დამნაშავეს. საბყრობილეთა ინსპეკტორი დაინიშნა ბ-ნი ალ. ყიფიანი. მის თანაშემწედ კი ალ. ღვინიაშვილი. ბ-ნ ყიფიანის დანიშვნამ ყველა დააკმაყოფილა.

ვიმედოვნებ რომ ბ ნი ყიფიანი არ დაიშურებს ენერგიას, და დაბოლოს მოუღებს რაზმის უმწეო მდგომარეობას.

ია.

რა აგრეკოლეგდა ჯარის წესიერად გამოკვებას?

ყველა ერს ჰყავს თავისი მუდმივი ჯარი—დამცველი სახელმწიფოს ერთიანობისა. ყველა ჯარს ჰყავს თავისი მასაზრდოებელი ორგანო—„საინტენდანტო ნაწილი“. უკანასკნელი არის ჯართან ისეთ რიგათვე შესისხლხორცებული და დაუშორებელი, როგორც დედა შვილთან. როგორადაც საჭირო არის, რომ ბავშვი საზრდოობდეს ერთი დედის რძით და იყოს ერთი ხელის მზრუნველობის ქვეშ, რათა იგი მუდამ მაძღარი და მოვლილი იყვეს და თავს არ დასტრიალებდნენ სხვა და სხვა დაქირავებული ძიძები, ისეთ რიგათვე საჭიროა, რომ ჯარს ერთი ვინმე ჰყავდეს მასაზრდოებელი და გულის შემატკივარი და არა ბევრი დედინაცვლური მზრუნველებით მოვლინებული დაწესებულებანი.

საინტენდანტო ჯარისათვის არის ყველაფერი: უკანასკნელი ანთავისუფლებს ჯარს ყოველ რიგი სამეურნეო მზრუნველობისაგან, რათა მისცეს ჯარს საშუალება მთელი დროშეალიოს სამხედრო საქმის შესწავლას; იგი ზრუნავს, რათა ჯარი ყოველ მხრივ იყვეს დაკმაყოფილებული—როგორც სურსათ-სანოვაგით, ისე ჩაცმა-დახურვით და ფულით.

ყველასთვის გათვალისწინებული უნდა იყვეს, თუ რა ძნელი შეიქმნა ამ უკანასკნელ დროს არამც თუ მასსიერი რამის ყიდვა-შემზადება, არამედ ცოტაოდნობითაც კი რისამე შეძენა, მაგრამ საინტენდანტო ნაწილი ყოველივე ღონეს ღებულობდა და ღებულობს, რომ ჯარი უზრუნველჰყოს ყველაფრით. არის ბევრი მიზეზი, რომელიც ხელს უშლიდა და კიდევაც უშლის საინტენდანტო ნაწილს, რათა დროზედ იყვეს ყველაფერი შემზადებული ჯარისათვის.

დღიდან საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადებლობისა ჯერ სასურსათო სამინისტრომ სრულიად აუკრძალა საინტენდანტო ნაწილს რისამე ყიდვა-შეძენა ჯარისათვის და უზრუნველყოფა ჯარისა თითონ იდვა თავზედ, მაგრამ უკანასკნელმა არამც თუ ვერ უზრუნველჰყო ჯარი რითამე, არამედ როცა სრულიად გამოილია საინტენდანტო მაღაზიებში ისიც კი, რაც წინად იყო დაზადებული და ჯარი კატასტროფიულ მდგომარეობაში ჩავარდა, მხოლოდ მაშინ დართო ხსენებულმა სამინისტრომ ნება საინტენდანტო-ნაწილს, რათა მას შეეზადებინა ჯარისათვის საჭირო სანოვაგე. უკანასკნელმაც, რასაკვირველია, ეუმც ძვირფასი ყიდვა-შემზადებისა უკვე წასული იყო, ძაინც ენერგიულად მოჰკიდა ხელი საქმეს. სწრაფად გამოაკეთა ყველაფერი და გამოიყვანა უკიდურესი მდგომარეობიდან არა მარტო რეგულიარული ჯარი, არამედ სახალხო გვარდიასაც კი დიდათ შეუწყო ხელი, როგორც გამოკვებაში, ისე ჩაცმა-დახურვით.

არ გასულა დიდი დრო მას შემდეგ რაც სასურსათო სამინისტრომ ხელი აიღო ჯარის უზრუნველყოფაზე, რო დანიშნულ იქმნა მთავრობის მთავარრწმუნებული, ანუ სასურსათო დიქტატორი ურომლისოდაც საინტენდანტო ნაწილს არ შეეძლო ფეხის გადადგმა და რისამე შეძენა. იმის ნებადაურთველად არაფრის ყიდვა არ შეიძლებოდა. ერთი რომელიმე წინადადების გადაწყვეტას სჭირდებოდა არა უმცირეს ორი კვირისა და ცდით მოღლილნი მოვაჭრენი საქმის გათავებამდის უკვე უარს აცხადებდენ, რადგან რადგან ამ დიდ წანწალში ბაზრის მდგომარეობა დიდათ იცვლებოდა.

მთავარ-რწმუნებულის ხანამაც გაიარა და შემდგომ ამისა ძლევა-მოსილ აპეკუნად მოევლინა როგორც ჯარს, ისე საინტენდანტო ნაწილს „ცენტრალური სასურსათო საბჭო“. უკანასკნელი სამწუხაროთ სათანადო ყურადღებით არ ეპყრობა ჯარის გამოკვების საქმეს. მუდამ იმას გაიძახოდა და გაიძახის—მთელი რესპუბლიკის ტერიტორიის მოსავალი მის მხედველობის ქვეშ არის, უმისოთ არავის შეუძლიან რისიმე ყიდვა და არც იმ ფასებზედ მეტის მიცემა, რაც მას აქვს გადაწყვეტილი. დაპირებით ბევრს ჰპირდებოდნენ და ჰპირდებიან ჯარს, მაგრამ საქმით კი ძალიან ცოტას იძლევიან; იქნობამდისაც კი მიაღწია ცენტრალურ სასურსათო საბჭოს მზრუნველობამ, რომ ზოგიერთა საინტენდანტო ნაწილის მიერ დადებული ხელშეკრულებანიც კი გააუქმა ხორბლეულის შეძენის შესახებ და ამ რიგათ დააფრთხო მისი მოიჯარადრენი, ასე რომ აღარავის ჰსურს დასდოს ხელშეკრულობა მასთან, რადგან არ არიან დარწმუნებულნი, რომ დღეს, ანუ ხვალ, იგივე ცენტრალური სასურსათო საბჭო არ ჩაერევა საქმეში და არ გააბათილებს ხელშეკრულობას.

1918 წლის ნოემბერში და დეკემბერში იმ დროს, როდესაც საინტენდანტო ნაწილს შემთხვევა ჰქონდა შეეძინა მთელი წლის სამყოფი სიმინდი და ლობიო 36-37 მანეთად, ამით მიეცა ხაზინისთვის რამდენიმე მილიონის მანეთის ეკონომია და უზრუნველ ეყო ჯარი, ცენტრალურმა სასურსათო საბჭომ ნება არ დართო შეეეძინა ამ ფასებში და სამყოფი არც თვითონ შეიძინა. ეხლა კი როგორც საინტენდანტო ნაწილი, ისე ცენტრალური სასურსათო საბჭო იძულებულნი არიან თითო ფუთ სიმინდში და ლობიოში აძლიონ 60 მანეთამდის, და მოსალოდნელია რომ ეს ფასიც შემდეგში არამც თუ იკლებს, არამედ უფრო იმატებს.

მკითხველი თვითონ გაითვალისწინებს, თუ ამ რიგი პოლიტიკა ცენტრალურ სასურსათო საბჭოსი რა ხეირს აძლევს ხაზინას.

ასეთ პირობებში უხდება მუშაობა საინტენდანტო ნაწილს: თხოვნით ყველა თხოულობს მისგან, პასუხის მგებლობას ჯარისადმი ყველა მას ახვევს თავზედ და მრავალ მხრივ კი ზღუდავენ და ბორკავენ მის უფლებას. რომ რომელიმე ვაჭრის წინადადება იქმნეს მიღებული, ამის გულისთვინ საინტენდანტო ნაწილმა უნდა ჯერ სახელმწიფო კანტროლის, ცენტრალურ სასურსათო საბჭოს, სალიკვიდაციო კომისიის დასტური მიიღოს და მერე ისრე წარუდგინოს სამხედრო მინისტრს დასამტკიცებლად. ყველა ამას მიუმატეთ ისიც რო, როდესაც ესა თუ ის ნავაჭრი მიღებულია, გადის ბევრი დრო, ვინემ ვაჭარი მიიღებს ფულს, რადგან ფული ყოველთვის არ მოიპოვება სამყოფად და ბრაზ მორეული ვაჭრები დიდი უკმაყოფილონი მიდი-მოდიან და მიცემუ ტალონებს უკან აბრუნებენ. განა გასაკვირველია რომ ამისთანა პირობებში ჯარს აკლდეს რამე?

სწორეთ შესანატრია ის გაადვილებული სისტემა მუშაობისა, რომელიც სუფევს გერმანიის და ინგლისის საინტენდანტო ნაწილებში, რასაკვირველია, იმდენად, რამდენადაც ჩვენ გავიცანით იმათი მუშაობა საქართველოს ტერიტორიაზედ მათი ყოფნის დროს. მათ არავინ ზღუდავს და ბორკავს. ისინი ასე მსჯელობენ: საჭიროა, უნდა ვიყიდოვო, მიდის და ყიდულობს, არც არავისგან ნებას ითხოვს და არც ფული აბრკოლებს. ამისთანა პირობებში, რასაკვირველია, ადვილია ყველაფრის დროზედ შემზადება და ჯარის უზრუნველყოფა. ასეთ რიგათვე უნდა იყვეს ჩვენშიც: დრო არის გონს მოვიდნენ ყველანი, ვისაც მადასაც კი უფუფუებს სიტყვა „ინტენდანტი“. წავიდა ის დრო, როდესაც ვისმე რამე ეზრახოდა, ამ ჟამათ საინტენდანტო ნაწილში აღარ იმყოფებიან ისრეთი ეკზემპლიარები, ვისაც რამე ხელბრუდობა შეეწამებოდეს და თუ ვინმე არის ისეთი, ყველა მოქალაქე მოვალეა მოვიდეს და პირში უძრახოს მას. რათა განწმენდილ იქმნეს საინტენდანტო ნაწილი ასეთი პირებისგან და ახლად შექმნილ რესპუბლიკაში მოქმედობდეს სრულიად გადაახლებული და ნდობით აღჭურვილი საინტენდანტო ნაწილი, რომელმაც შესძლოს ჯარის ყოველ მხრივ პირნათლად სამსახური და დროზედ მისი დაკმაყოფილება.

აუცილებლად საჭიროა სატენდანტო ნაწილი განთავისუფლებულ იქმნას სხვა და სხვა აპეკუნებისაგან, რადგან საკმარისია ერთი ორგანო სახელმწიფო კონტროლი, რომელსაც მან აუცილებლად ანგარიში უნდა გაუწიოს. მხოლოდ ამ პირობებში შეიძლება ნაყოფიერი მუშაობა და ჯართანაც კეთილი განწყობილება. შორს ყოველი ეჭვნეულობა აუცილებელია მომეტებული ნდობა!

სამხედრო სამინისტროს საადმინისტრაციო განყოფილების სასურსათო სექციის უფროსი **ივ. დეკანოზიშვილი.**

გრძანება თბილისის გარნიზონისადმი

22 თებერვალი 1919 წ. ქ. თბილისი
№ 53.
§ 3.

მიუხედავათ სამხედრო მინისტრის ბრძანებისა და განმეორებითი წინადადებისა თბ. გარნიზონის უფროსისა, მე უკანასკნელ დროს შევნიშნე, რომ სამხედრო პირნი როგორც ოფიცრები, ისე ჯარის კაცნი არ ასრულებენ იმ წესდებას, რომელიც ეხება სამხედრო ზრდილობას და სალმის მიცემას. სამხედრო ზრდილობის წესები ერთნაირად სავალდებულოა ყველა სამხედრო პირთათვის რომელ უწყების ან მართველობისაც უნდა იყოს იგი. აგრეედვე სათადარიგეობის და ჯარიდან გამორიცხულთათვისაც, როდესაც ისინი სამხედრო ფორმას ატარებენ. ხელქვეითის ან უმცროსის მიერ. უფროსის ან მეუფროსის წინაშე წესრიგიანობის ან საჯარო ადგილას საზოგადოებრივ მშვიდობიანობის დარღვევის შემთხვევებში და სალამის მიუცემლობისას, უფროსი ან მეუფროსე მოვალეა ხელქვეითს ან უმცროსს მოაგონოს და გარდა იმ პირთა, რომელთა დაპატიმრება წესრიგიანობითი გზით შეუძლებელია, დაპატიმროს კიდეც. თუ დაპატიმრება შეუძლებელია, მაშინ ყოველი უფროსი მოვალეა შეატყობინოს მომხდარზე დანაშავის უფროსს ან ქალაქის კომენდანტს. უმფროსი მოვალეა აასრულოს მეუფროსის ბრძანება და მოახსენოს მოთხოვნისამებრ თავის გვარი და სამსახურის ადგილი, ამგვარ შემთხვევებში ყოველგვარი რბილი მოკიდება ითვლება სამსახურის მოვალეობის დარღვევად და უფროსი და მეუფროსე იმდენადვე პასუხის მგებლად ჰხდის, რამდენადაც ხელქვეითი და უმცროსი, სამხედრო ზრდილობის თვალსაჩინო გამოხატულება არის სალამის მიცემა წესდების თანახმად. სალმის მიცემა კი სიმბოლოა საქართველოს რესპუბლიკის ჯარების წევრთა ერთობისა; ის არის პატივის ცემა და თავაზიანობა სამხედრო მოსამსახურეთა ერთმანეთისადმი, ამიტომ სალმიანობა სავალდებულოა, როგორც უფროსების და მეუფროსებთათვის, ჯარის კაცების მიმართ, აგრეთვე უფროსების და მეუფროსეთათვის ხელქვეითთა და უმცროსთა მიმართ.

§ 4.

წინადადებას ვაძლევ ყველა ოფიცრებს განურჩევლად ხარისხისა, რომლებიც ჩამოვლენ ქალაქში თავიანთ საქმეებისათვის ან და სამსახურის გამო, გამოცხადდნენ ჩემდამი რწმუნებულ სამმართველოში და წარმოადგინონ სათანადო საბუთები თავიანთ ჩამოსვლის შესახებ და მისამართი მასთან ვალდებულნი არიან დროზედ განაცხადონ ბინის გამოცვლა, დათხოვნის დროის მომატება, ავადმყოფობისა და აქედან გამგზავრებისა. ზემო აღნიშნული სავალდებულო ჯარის კაცებისათვისაც.

ხელს აწერს: გარნიზონის უფროსის თანამდებობის აღმასრულებელი, პოლკოვნიკი **თუშმალიშვილი.**

ამონაწერი

ბრძანებიდან თბილისის გარნიზონისადმი 26 თებერვალი 1919 წ. ქ. თბილისი.

№ 57
§ 2.

მიუხედავად სამხედრო მინისტრის სასტიკი ბრძანებისა, გამოცემული 1918 წ. 22 მარიამობისთვეს და 16 ოქტომბერს №№№ 48, 135 და 137, მე არა ერთხელ შევნიშნე, რომ ზოგიერთნი ოფიცერთაგანნი ატარებენ არა მითვისებულ ხარისხის პოგონებს, რომ ოფიცრები, ექიმები და ხარასხოსნები უწყების დაწესებულებებში არ ატარებენ მითვისებულ ცივ იარაღს. ოფიცრები, ექიმები და ხარისხოსნებში სათადარიგოთ მყოფი ანუ მთლად სამხედრო სამსახურიდან მივლინებულნი უმუნდიროთ მაინც ატარებენ პაგონებს წინადადებას ვაძლევ ჩემდამი რწმუნებულ გარნიზონის სამხედრო პირთ, რომ ზეით აღნიშნული სამხედრო მინისტრის ბრძანებები, ყოველ მიზეზის გარეშე, სასტიკად სრულდებოდეს. წინაალმდეგ შემთხვევაში, თანახმად სამხედრო მინისტრის ბრძანებისა, დამნაშავენი სასტიკად დაისჯებიან ამასთანავე ვუბრძანებ ჩემდამი რწმუნებულ სამმართველოს ადიუტანტებს თვალ-ყური ადევნონ ზემო ხსენებულ ბრძანებების სასტიკად და სწორ სისრულეში მოყვანას. თვითეულ შემთხვევაში, დამნაშავენი წარმოდგენილ იქმნენ ჩემს სამმართველოში.

ხელს აწერს: გარნიზონის უფროსი
გენერალ-მაიორი **მაყაშვილი.**

რედაქტორი **გერონტი ქიქოძე.**

მატარებლების მიმოსვლა

11 თ[illegible]

მატარებლები თბილისიდან ფოთში:

მ. № 1 სასწრაფო საღ. 7 საათ. 30 წ.
ხაშურიდან ღამ. 10 ს. 52 წ.
შორაპნიდან ღამ. 1 ს. 34 წ.
სამტრედიიდან—ღამ. 3 ს. 50 წ.
ფოთში — დილის 5 ს. 50 წ.

პლაცკარტის ფასი ყველა ვაგონში 20 მ.

მ. № 3 საფოსტო დილის 10 ს. 30 წ.
ხაშურიდან — დღის 3 ს. 08 წ.
შორაპნიდან—საღამოს 6 ს.
სამტრედიიდან—საღ. 8 ს. 34 წ.
ფოთში — ღამის 10 ს. 43 წ.

პლაცკარტის ფასი ყველა ვაგონში 10 მ.

მ. № 9 **სამგზავრო ქუთაისამდე.**
საღამოს 10 საათ. 30 წ.
ქუთაისში მივა დილ. 7 ს. 21 წ.

პლაცკარტის ფასი ყველა ვაგონში 5 მ.

მ. № 19 **სამგზავრო ბორჯომამდე.**
დღის 3 საათზე 30 წ.
გორიდან —საღამოს 6 ს. 30 წ.
ბორჯომში მივა საღ. 9 ს. 27 წ.

პლაცკარტის ფასი ყველა ვაგონში 5 მ.

მ. № 4 **საფოსტო ბაქომდე.**
ღამის 1 საათზე 10 წ.

მ. № 8 **სამგზავრო განჯამდე:**
დღის 3 საათზე 35 წ.

მ. № 6 **სასწრაფო** საღ.—9 ს. ბაქომდე.

პლაცკარტის ფასი ბაქომდე 1 კლ. 60 მ., 2 კლ. 40 მ. 3 კლ. 20 მ.

ყარსისკენ — ერევანში

მ. № 4 საფოსტო —დღის 1 ს. 40 წ.

თბილისში მომავალი მატარებლები.

ფოთიდან — თბილისში.

მ. № 2 **სასწრაფო**—დილ. 9 ს. 41 წ.
ფოთიდან გამოვა საღ. 11 ს.

მ. № 4 **საფოსტო** საღ. 8 ს. ფოთიდან
გამოვა დალის 7 საათ. 40 წ.

მ. 12 **ქუთაისიდან:**
დილის 8 ს. 15 წ. ქუთაისიდან
გამოვა საღ. 10 საათ. 33 წ.

მ. № 20 **ბორჯომიდან**
დილის 7 ს. 20 წ. ბორჯომიდან გამოვა ღამ. 12 ს. 46 წ.

ბაქოდან

მ. № 3 **საფოსტო** დღის 4 ს. 30 წ.

მ. № 5 **სასწრაფო** დილის 7 ს.

მ. № 7 **სამგ. განჯიდან** დილ. 8 ს. 30 წ.

მ. № 5 **პლაცკარტიანი**; **პლაცკარტის** ფასი 1 კლ. 60 მ., 2 კლ. 40 მან., 3 კლ. 20 მ.

ნახიჩევანიდან და ყარსიდან

მ. № 3 **საფოსტო**—დილ. 11 ს. 30 წ.

ამათ გარდა კვირა უქმე დღეებში.

თბილისსა და მცხეთის შუა

იქნება შემდეგი მატარებ. მიმოსვლა.

მ. № 61 **თბილისიდან**
დილის 7 ს. 37 წ.

მ. № 63 **დღის** 3 ს.

მცხეთიდან მოდის

მ. № 62 **დილის** 11 ს. 10 წ.

მ. № 64 **საღამოს** 7 ს. 20 წ.

მედიცინის დოქტორი ბერლინის უნივერსიტეტისა

გ. ბ. ბოგრაბოვანცი

შინაგანი ავადმყოფობა, ბლექისა და გულისა. იღებს ახალ რენტგენის—ელექტრო-წამლობის კაბინეტში, გასინჯვა და წამლობა X-ს სხივებით დიდი სალენოიდი და არსენვალის ტოკით ფილტვების, გულის და სხვა შინაგანი ავადმყოფობისათვის. ღარიბებს უფასოთ. ყოველ დღე დილის 9—1 საათამდე და საღამოს 5—8 საათამდე ბებუთოვის ქ. № 23, ტელეფონი 24—1 7—92.

სამკურნალო კაბინეთი ექიმის

კოტლიარი

იღებს ქანისა, ვენერიულის და სიფილისით ავადმყოფებს (914-ს და 606-ს შეშბაპუნება). ავადმყოფთა მიღება დილის 10 საათ. 11 საათ. და საღამოს 4 საათ. 6 საათ. მიხეილის პროსპექტი № 116. სასტუმრო „ნოე“ს პირდაპირ, ტელეფონი 14—28.

რენტგენის და ელექტრონის სამკურნალო კაბინეთი. წითელ ჯვრის რენტგენოლოგის და მიხეილის საავადმყოფოს

ექიმ

ა. ვ. ლევენშტეინისა

იღებს 10 ნახ. 1 საათამდე და 4-იდან 7-ამდე კვირა დღის გარდა. შინაგან და ქალთა ფილტვების სატკივრებისთვის. (სპეციალურად, გულის, კუჭის და ქრონიკულ ავადმყოფებს ნერვიულ სისტემის და ქალურ სქესობრივ სფეროში) რენტგენოგრაფია ჩაწერით. დაბრილები რიგს გარეშე მიიღებიან. კრილ ის ქ. სახ. № 5 ბინა № 3. ელეფონი 12—46.
(თვ. 2075—4.)

მედიცინის ექიმი

ე. ა. მონსე

ნერვიული, შინაგანი და საბავშო სნეულებანი. მკურნალობა ელექტრონით, სიმსუქნის მკურნალობა ბერგონიეს აპარატით, საღსრების მკურნალობა ლინდემანის აპარატით; ფსიხოტერაპია, ჰიპნოზი. მიღება 10 ნახ. ს. დღ. საღამოს 6—7 ს. ყოველდღე, კვირის და ხუთშაბათის საღამოს გარდა. მიხეილის პროსპ. № 111. ტელეფონი 13—42.

50—2119—6

წიგნების საკინძ-საპაზმავი სახელოსნო

ვლადიმერ შატბერაშვილისა

13 წლის განმავლობაში პრაკტიკული ცოდნის მიღების შემდეგ გავხსენი საკუთარი სახელოსნო, სადაც ვღებულობ ყოველგვარ საქმეს, რომლებსაც ვასრულებ დაპირებისაებრ

ზედმეტ ფასში

ვღებულობ **კანტორის და ბლანკის წიგნებს, ყდებს, ბროშურებს, სურათებს ჩარჩოებში, სამგლოვიარო ლენტებს** და ს.ხ. და ს.ხ საკინძ-საკაზმავ საგნებს.

მისამართი: სასახლის ქუჩა, № 5, მეორე სართულში დრ. მსახიობთა კავშირის გვერდით.

24—114—14 პატიოსანი **ვლ. შატბერაშვილი.**

ყოველდღიური პოლიტიკური და ლიტერატურული გაზეთი

„საქართველო“

1919 წ. წელიწადი მესუთე 1919 წ.

გაზეთი წლის დამლევამდე ღირს 135 მანეთი.

მისამართი: თბილისი, სასახლის ქუჩა, № 5,) (ქართული ჭარვასლა).
ფოსტის მისამართი: **თბილისი, ფოსტის ყუთი № 76.**
ტელეგრამისთვის: **თბილისი, „საქართველო“, ტელეფონი № 15—73.**

კონტორა ღია აქვს დილით 9—3 საათამდე.

სტამბა ალექსანდრეისა, გიბაევის შესახვევი № 4.